

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Profesor Jan Hron šedesátiletý?

Dne 17. září 2001 oslavil své šedesáté narozeniny děkan Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze pan prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c. Šedesátiny jsou tradičně vnímány jako předěl završující aktivní etapu života člověka a brána do období odpočinku a v oprávněných případech i do období polehávání na vavřínech. Všechno však nasvědčuje tomu, že v případě profesora Hrona k žádnému přelomu nedojde. On sám veškerá jubilea přehlíží a pokud jim věnuje vůbec nějakou pozornost, pak jen na úrovni společenské konverzace, ve které s šarmem sobě vlastním nutí ostatní k hádání jeho věku – samozřejmě alespoň o deset let nižšímu. Jeho životní elán a neznámý zdroj zřejmě nevyčerpatelné energie některé lidi mate natolik, že jsou schopni mu hádat padesát let zcela spontánně. Racionální úvaha však musí dovést každého k naprosto opačnému závěru: pouhý prostý výčet jeho skutků naplňuje více než šedesát let jednoho lidského života, a proto se lze s úspěchem domnívat, že se nás svou proklamovanou šedesátkou jen snaží ušetřit pocitů malověrnosti, které by se nutně musely dostat při srovnávání s ním. Posuďte sami:

Stejně jako většina z nás, kteří máme to štěstí s ním spolupracovat a nebo se při práci alespoň setkávat, vystudoval vysokou školu včetně všech obvyklých předstupňů, nutno podotknout, že o některé zážitky ochuzen. Za svá studia totiž nepoznal jinou známku než výbornou a jeho studijní výsledky lze proto ve vztahu ke spektru možností, které jsme my ostatní uměli bohatě využít, považovat za poněkud oploštělé. Po studiu nastoupil jako ekonom do JZD Radbuza Staňkov a, sotva splnil svou občanskou povinnost službou v tehdy Československé lidové armádě, byl povolán znovu: tentokrát k návratu zpět na svou alma mater svým učitelem a přítelem, na kterého dosud rád a s úctou vzpomíná, panem profesorem Vladimírem Piliškem, k aspirantskému studiu. Tuto nabídku přijal a od roku 1967 zůstal Provozně ekonomické fakultě věrný.

Uvolněná atmosféra konce šedesátých let pootevřela dvířka i vědním oborům, které do té doby nebyly zrovna v kurzu, a spolu s profesorem Piliškem položil základy teorii řízení včetně aplikací kybernetiky v řízení. Dodnes s jiskrou v oku vzpomíná na hektickou dobu, v níž oba hltali nejnovější publikace ze světa a po nocích je připravovali do podoby přijatelné jak pro studenty vysoké školy, tak pro řídicí pracovníky v zemědělských podnicích. Ona jiskra v oku, která se při takovýchto vzpomínkách pravidelně zaleskne, je jen dokladem toho, že v té době stačili nejen absorbovat spoustu nového, ale že dokázali přispět i svou vlastní troškou do mlýna a výše uvedené disciplíny v kontextu místních podmínek rozvíjet. A že se to dařilo, dokládá popularita tehdejších a v průběhu dal-

šího desetiletí následujících „spanilých jízd“ po českém, moravském i slovenském venkově, při kterých dokázal se svými spolupracovníky naplnit sály kulturních domů i vesnických hospod. V nich pak přítomným řídicím pracovníkům v zemědělství vysvětlil, že

$$m = \frac{\log(\alpha - \beta)}{\log(a - b)}$$

takovým způsobem, že odcházeli ze sálu s pocitem obohacení a dožadovali se dalších přednášek. Toto období bylo pro něho velkou školou, jejíž lekce v následujících letech zúročil. V roce 1977 předložil habilitační práci na téma „Analýza a projektování organizačních systémů zemědělských podniků“. V ní světu představil mimo jiné organizační systém podniku v kostce; s kostkou tedy přišel dříve než Ernö Rubik, jakkoli jeho kostka byla komerčně úspěšnější.

Někdy koncem 70. let začal svou vlastní činností popírat rozšířené pořekadlo o tom, že když někdo něco umí, tak to dělá, a když to neumí, tak to učí. Přestože byl v té době již respektovaným vysokoškolským učitelem v disciplíně tak těžko uchopitelné, jakou řízení je, využil příležitosti dokázat v praxi, že je řízení a zejména vedení lidí skutečně schopen. Tuto schopnost postupně prokázal v akademických funkcích na úrovni katedry a fakulty, i v řídicích orgánech vědeckých a odborných společností. I když byl do značné míry vyčerpán řídicími funkcemi, obhájil na Vysoké škole ekonomické velký doktorát a následně byl jmenován profesorem. Pod jeho vedením prošla úspěšnou konsolidací Provozně ekonomická fakulta, když na počátku 90. let prodělala šok z naprosto bezprecedentní změny. Za krátkých šest let ve vedení České zemědělské univerzity se mu podařilo upevnit její pozici jak v České republice, tak v rodině zemědělských univerzit v Evropě a rozšířit její kontakty po celém světě. Přestalo se jí říkat „hnojárna“ a sebevědomě se zařadila po bok kamenných univerzit, kam právem patří. Rektoři řady českých univerzit dodnes rádi vzpomínají na svá zasedání, která profesor Hron v pozici prezidenta České konference rektorů s noblesou a přehledem řídil. Jakoby mimochodem, nikoliv však s menším nasazením, řídí činnost České akademie zemědělských věd, Švehlovy nadace, věnuje se práci v redakčních radách vědeckých a odborných časopisů, ve vědeckých radách renomovaných univerzit a výzkumných ústavů, v Inženýrské akademii, v oborových radách doktorských studijních programů, zastupuje akademickou obec v radě vládních poradních orgánů od grémia ministra zemědělství, přes akreditační komisi vlády, po Radu pro vzdělávací politiku MŠMT ČR a Radu pro zemědělský výzkum a vývoj.

V roce 2000 se vrátil na post děkana Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze a s jistotou větrem a mořskými vlnami ošlehaného kormidelníka ji o rok později provedl všemi nástrahami akreditačního řízení, ze kterého fakulta vyšla s čistým štítem. Za celou dobu své kariéry bez ohledu na momentální časové zaneprázdnění „důležitější“ činností se nikdy nevzdal kontaktu se studenty, vedl aspiranty a doktorandy, z nichž někteří o generaci či dvě mladší mají problémy se jeho tempu přizpůsobit. Soustavně se věnuje výzkumné práci a to mu umožnilo publikovat více jako 360 knih, skript, článků, vědeckých referátů a výzkumných zpráv. Se stoupající a naprostou neuspokojitelnou frekvencí je vyzýván k přednáškám na konferencích doma i v zahraničí. Byly to právě zahraniční instituce, které v souladu s pravidlem o tom, že doma není nikdo prorokem, první ocenily kvali-

ty jeho osobnosti formou čestných doktorátů – počínaje univerzitou v anglickém Plymouthu, přes Zemědělskou Univerzitu v Gruzii až po Slovenskou poľnohospodárskou Univerzitu v Nitře.

Na první pohled by se mohlo zdát, že jeho život je jenom práce. Profesor Hron skutečně splňuje kritéria kladená na workholika, ovšem nevypadá, že by tím nějak trpěl. Stačil se oženit, vychovat dvě děti, které mu lásku a péči opětvují prostřednictvím tří rozkošných vnuček, umí posekat zahradu, prořezat stromy, přeložit tašky na střeše, umýt okna, ohřát připravené jídlo a uvařit čaj. Umí všeho nechat a věnovat se své mamince, když ho potřebuje. Umí naslouchat lidem a naložit jim víc práce, aby jim pomohl ze splínu, kterým procházejí.

Je ctí pro nás všechny, že si s ním smíme připít na zdraví.

Doc. Ing. Ivana Tichá, PhD., Provozně ekonomická fakulta ČZU v Praze, Česká republika